

تاریخ وادستات
 ۱۳۳۶ هـ
مجموعه

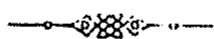
ملک و ملتہ نافع ، تاریخ ، ادبیات ، فنون ، اقتصادیات و شئون سائرہ متعلق
مباحث مفیدہ فی حاوی مجموعہ شہریدہ در

فاتح سلطان محمد خان غازی حضرت تلمینک
غزل شاہانہ لری

طکمہ پدر ایتسہ کوکل نالہ و افغان بویکجه
 کلمدی مجلسہ اول دلبر فتان بویکجه
 تا سحر قالسہ کوکل ظلمت اینچندہ نہ عجب
 یانمدی قارشہ اول شمع شبستان بویکجه
 نہ عجب آغلر ایسہ بابل جان چونکہ کلوب
 کولوب اکلمدی اول یوزی کلستان بویکجه
 ساقیا دفع ملال ایتکہ پیمانہ کتور
 چون صدی دلبریز عہد ایلہ پیمان بویکجه
 کلوب اول سرو روان اولمدی یانجہ روان
 کوزلرم ایتدی روان یاشلر ایلہ قان بویکجه
 وصلت شمعنی چون یاقمدی اول یار کلوب
 فرقتی نارینہ (عونی) یوری سن یان بویکجه [۱]
 بوکلام ایلہ نظامی ایشیدرسہ سوزیکی
 ایلتر سکا حسد سعدی و سلمان بویکجه

[۱] مخلص شاہانہ لری (عونی) در .

مردانه يه جانم فدا کيم جان ويرر روز وغا
 طوتسون جهاني بوسدا اولسون قلجلر بي غلاف
 آت دپره در مردانه لر سان آتسه پروانه لر
 ميري ايسر يانه لر اولسون قلجلر بي غلاف
 هر کيمسه کرچه ار کچر اما کرک ارده هنر
 جوهرله برمي پيله ور اولسون قلجلر بي غلاف
 اول کون کرک آهن جکر زيرا دوکيلور بال وپر
 اولور بگزر لر نياوفر اولسون قلجلر بي غلاف
 الله قلجلر سانکه اود افلاکه دود ايتسون صعود
 طولسون جهان دود کبود اولسون قلجلر بي غلاف
 ايتسه ک طمع سن ماله کر هيچ کيمسه ديمز ساکه ار
 ترک ايله اول کون جان و سر اولسون قلجلر بي غلاف
 طلبک اونن کوش ايلسون قانلر اينچوب جوش ايلسون
 بونکه دل خوش ايلسون اولسون قلجلر بي غلاف
 يارانه ديك عزم ايلسون اعدا ايله رزم ايلسون
 قانلر اينچوب بزم ايلسون اولسون قلجلر بي غلاف
 کيسون دموردن پيرهن مردانه يه اولدر کفن
 بودر سوزم آيرق ديمن اولسون قلجلر بي غلاف
 بويله کرکدر اي پسر برالده تيغ برالده سر
 قالسون (محي) برائر اولسون قلجلر بي غلاف



مضحکه

محترم - يکي مجموعه - نك ۴۶ صايلي و ۳۰ مايس سنه ۱۹۱۹ تاريخلي
 نسخه سنده :

اسکي استانبول وشاعر لرمن و فاتح دورنده ادبي حيات
 سرلوحه لريله ايکي مقاله کورلدي . برنجي مقاله طنين غناته سنک ۱۹۶۵ نومرو
 و ۳۰ مايس سنه ۱۳۳۰ تاريخلي نسخه سنده موجود اولديني کبي ، اوندن
 ايکي سنه صوکرده اقدم غناته سنک ۶۹:۴ نومرو و ۲۴ مايس سنه ۱۳۳۲
 تاريخلي نسخه سنده موجوددر .

غالبا صاحب مقاله نك سرمايه قدرتي افلاسه يوز طوتمش اوللدرکه :

بادد ، سرف دوکندی سافی کدور ملت
الشیئی لایثی الا وقد یتلت

قیلندن اوله رق اوچنچی دفعه اولقی اوزره او مقاله سستانه ادا بوکردهد یکی
جموعه ساحه سند خرامان اولمشدور. عموم غزله لری تعقیب ایتیورم یا نیم عجایب
ثلثه دن غد ایتدیکم او مقاله احتمال که عجایب سبعة درجاتی بیله احراز ایتشدور.
کناء دکلیدر که موافق حقیقت اولیان بویله ژاژخا مقاله لرله اوده باریک جموعه
برباد ایدیلور .

بو عجایب ثلثه ویاخود سبعة حقنده لازمکان ایضاحاتی ایلری به تعلیق ایله
ایکنجی به کجه م. (فاتح دورنده ادبی حیات) عنوانیله مزین اولان بومقاله ده
اقدام غزته سنک ۶۹۵۹ نومبرو ۳ حیزران سنه ۱۳۳۲ تاریخلی نسخیه سینده
مسطوردر .

عجبا بویله دفعاتله نشر اولمش وهر نشری ذاتاً صاحبی مشهرتزیف انامه
سوق ایتمش اولان او مقاله لری شمدی ده یکی جموعه ده نشر ایدرک یکی
باشدن عالمه کولنج اولمده نه معنا واردر . واقعا بر غزته ده نشر اولنان بر
مقاله نك او غزته نك نومرو و تاریخ کوستریله ريك نقل واقتباس صورتیه نشری
جائزایسه ده و قتیله نشر اولندیغنی بیله یرمکسزین بویله محترم بر جموعه ده تکرار
نشر ایتدیرمکدن مقصد مقاله نك قیمتی آرتیرمقی ایسه بوممکنیدر .

چونکه او مقاله لر نشر اولدینی وقت مبایغه اولسون اما ادبا و ظرفادن
بلکه یوزدن زیاده ذوات بونک ردی ایچون بکا مراجعت ایتشردی .

هر بریا کشتلر ندن فضله ، فاتح سلطان محمدخان زماننده بروسه ده استانبوله
ادر نه ده قهوه خانه لر اولدینی حالده بومملکتلرده قهوه خانه لر دن بحث ایدلسی تاریخ
نچوی بی شویله طورسون جزیری بیله اوقیوب قهوه خانه لرك فاتشدن بر عصر
صوکره قانونی سلطان سلیمان زماننده تأسس ایتدیکنی بیلن مکتب ابتدائی
چوجوقلرینه وارنجه یه قدر پک کولنج بر شکل آلدیغنی سویلشیلردی . بنده
فؤاد بک تاریخ ادبیات یازمیور . کیفی برهوا اویونی اوبنایور . اتر جواب
یازمقی لازمکاسه صره قهوه خانه لره کلنجه یه قدر آقشام اولور دیمشدم . کرچه
بومقاله سیندن شمدی قهوه خانه لر کله لرینی قالدیرم ایسه د بکر عبارات عینیله موجود
بولمشدر . فؤاد بکک اوزمان شیمدی به نیبله ده ا ابتدائی بر معللک زمانی
اولدینی ایچون صوکره توارنخ عثمانیه به کسب وقوف ایتدکجه یازدینی بو کبی
یواسر مقاله لر دن اوتانور ملی ایدر اورته دن قالدیرر ظن و اعتقادنده بولمش
ایدم . او مقاله لرك یکی باشدن میدانه آتلسی بو آدمک حقیقه تاریخ عثمانی نه دیمک
اولدیغنی آکلامدیغنی و بوندن بویله ده آکلامیه میه جفنی قطعی بر صورتده اثبات
ایله دی . آرتقی :

بوئجه ييله ركه سنك باشكه طاشلر اوريور

ديده عقلك اويانز نه آغير اويقولودر

ديگدن بشفه چاره قالميور . بو آدمه جواب يازمق نزل اولميه جق بر نزل اولديغدن سكوت ايتك اولي ايسه ده لكن متين روابط حميت ايله مربوط اولديم بومقدس وطنده يتشمكده بولنان وئنده جلهسي معنوي اولادم ديمك اولان نونهالان ومشناقان علم وغرفانه حقيقتي آكلاعتي وشوتلوپشاي بووسيله ايله اولسون دزدنفسكه ايتك ايجون تصحيحاته دوام ايددجكه . زيرا خسته لق سرايت ايدن بر خانه يه البته تطهيرات اجراسي لازمدر بشفه چاره يوقدر .

هله شومقالدر حقنده اك زياده ناسفي جاب ايسه جك بر نقطه وار ايسه استانبولك فنحنى واياصوفيه جامع شريفنده قلنان ايلك نهعه نمازني تجيلا يازلمسيدر . حالبوكه يازيلان سوزلر فضائل اخلاقه عائد اوليويوب حضرت فاتح ذى شانك وجدان امتده منقوش اولان بيوكلكنى تنقيصه خادم حرف اندازلقلر اجراسندن وبعض فاضل شاعرلر مزه مستانه لكار ودها بعض فضايل ناروا اسنادندن عبارتدر كه عادتاً بناء حقيقتي تخريب ومعنا يابيله رك وياخود بيلميه رك اعداي علم ومعرفه معاونت ومليتة حقارت دقايقني ده حائر در بناء عايه ايشته شيمديلك اوياكنجى مقاله يي شوبله جه كوزدن سوزييورم .

جناب فاتح حقنده عاشق چلبى نك ، قسمنونيلي لطيف نك بعض مطالعاتي قرق ايكي سطرده بيتردكدن صكره دهان مباركلى نك صاچدقلى دردانه لره انتقال صورتيا شو سطرلري يازييور .

« برنجى سلطان سليم ايران خطاطلرندن حاجى حسنه يازديردينى خارق العاده بر نسخه دن آلنه رق آلمان ياده باصديرلش اولان فاتح ديوانى حتى اك سريع وسطجى بر نظريه تدقيق اولونسه بيله استانبول فاتحه متوسط شاعرلر مزه آره سنده مستثنا بر موقع آيبرمق لزومى در حال اعتراف ايديلر . نظم خصوصنده كن سطللكار يالكر فاتحه دكل (احمد پاشا) ايله (نظامى) ده داخل اولدينى حالده بتون اودور شاعرلر نه عايددر »

شمديلك شو سطرلر قارشيسنده براز طورالم . آلت طرفنه صكره باقارز . اى صاحب مقاله هايدى سركه قارشى قارتييه كنلم حالشلم .
برنجيسى . المانياده باصيلان فاتح ديوانى اوليويوب فاتحك اون درت قدر غبارلرندن عبارتدر .

ايكنجيسى . حاجى حسن ايراني نامنده بر خطاط فاتح ديوانى يازما مشدر .
اوچنجيسى . حاجى محمد تبريزى نامنده بر خطاط فاتحك وسطان بايزيدك ياوز سلطان سليمك وقانونى سلطان سليمانك برلكده بعضى منتخبات آثار شاهانه لرني يازمشدر .

دردنجیسی ، بوخملط حاجی محمد ، فانوی سلطان سلیمان حضرتلری تبریزی فتح و تسخیر ایتدکدن سوکره درسعاده کتیرمشر .

بشنجیسی ، سودرت پادشاه معظمک منتخبات آثارینی هم ایکنجی سلطان سلیم و محمد شهزاده بایزید یازدرملردر . بوایکی نسخه نکرده نروده موجود اولدقلری املنک معلومیدر .

التنجیسی ، سلطان سلیم اول برفاتح دیوانی یازدرملامشر .
یدنجیسی المانیاده باصلان نسخه نه موهوم اولهرق بیان ایتدیگکز حاجی حسن ونهده حاجی محمد نسخه سندن یزلامامشر .

سکرنجیسی المانیاده باصلان نسخه نکرده کی عباره عیناً شودر .
(برنجی دفعه اولهرق اوپسالا دارالفنون کتبخانه سنده کی ال یازیسی بر مجموعه دن استنساخ اولنمشر)

طقوزنجیسی ، بزم کتابلری تحریف ایتک شویله طورسون آلمانیاده باصلان برکتاییده یالان برصورتده تحریف ایتمشک .

اوننجیسی المانیاده باصلان نسخه ده (خارق العاده بر نسخه) دن النوب باصلدینی عبارده سی اولمدینی حالده سن علاوه ایتمشک .

اون برنجیسی جناب فاتحک مرتب دیوانی کورمدیککز حالده کندی مأخذ و همکزه مراجعتله چون متوسط شاعر سویلیورسک .

اون ایکنجیسی بشریتدن عبارت اولان اون درت غزلک اوقنوب تدقیق ایدلمسی نهایت الهایه یارم ساعتک برشی ایکن استرزا صورتیله (آلمانیاده باصدیریلان فاتح دیوانی حتی الک سریع وسطی برنظارله تدقیق اولونسه بیله استانبول فاتحه متوسط شاعر لرمز اردسند مستثنا بر موقع لزومی درحال اعتراف ایدیلیر) سوزلرینی یعنی اون درت غزلی حاوی برائر کویا آلتش بیک بیتلی برشنامه کتابی ایش کبی تزییفلر ساوورمه یی قننی اصول عرفان واذعان ایله تطبیق ایدیورسک .

اون اوچنجیسی جناب فاتح کبی بر مجاهد ذی شانی استخفافله ده قناعت ایتیمورسکده (نظم خصوصنده کی سقطلکار یالکز فاتحه دکل (احمد پاشا) ایله (نظامی) ده داخل اولدینی حالده بتون اودور شاعر لینه عائددر) عبارده سنی ده علاوه ایدیورسک .

اون دردنجیسی ، فائق رشاد بک مرحوم ، فاتح دیوانی حقنده (یوزه قریب غزل ایله برقطعه و برشمسدن عبارتدر بر نسخه سی المانیاده باصلمش ایسه ده پک

نقصاندر) دیمش و سز اونقصان اونسخه یی اولسون کورمامش ایکن «برنجی سلطان سلیمک ایران خطاطلارندن حاجی حسنه یازدردینی خارق العاده برنسخه دن الهرق آلمانیا ده باصدیرلش اولان فاتح دیوانی) دیمکه یعنی فائق رشاد بک مرحومک سوزینی یالان بر صورتده تحریف ایتمکه و بونکله برابر اوروپاده باصیلان برنسخه نه قدر نقصان اولورسه اولسون مکمل کوسترمکه و بزده عائد اولان مطالعه لرده کانیجه برقانوا بیله یا پامایه جعفری تشبیر و اعلانه قننی اشکنبه کبرا ایله مجبور اولیورسکیز . هیچ بویله هذیانلر اقدام کبی یکی مجموعه کبی محترم غزته لرده درج ایدیلیرمی . انسان اینچون برارزده دوشونجه لازمکلامی . اوغزته لر صاحباری سزی دارالفنون معلمی طانیهرق اونامه طاشیدقلری بر حرمت و اعتماد اوزرینه درج ایدیورلر . سزایسه هرغزته و مجموعه لرده ویردیگکیز مقاله لرده برقاچ پاره قزانه یم دیه مأموریتکیزی شخصیتکیزی امضاکیزی سوء استعمال ایدوب طورییورسکیز بومعصوم ملتک محتاج ترقی اولدینی برزمانده بویله متأسف یولسزقلرله پاردلر درجیب ایتمک بوملتک اجزاسندم دیه ن هیچ بر فردک صفتنه یاقیشیرمی .

بوندن برقاچ سنه اول بکا برذات کلدی . اسلافدن برشاعربک ترجمه حالی صورتدی . بنده بیلدیکم قدر سویلدم . و بوکا دائر فلان کتبخانه ده شو نومروده بر کتاب واردر . اکر اوکتابه مراجعت ایدرسه . ده ها زیاده معلومات اله بیله جکلینی علاوه ایتدم . اونصف ذات دیدی که افدم بنم مقصدم هرکون برر مقاله یتشدیروب تأمین احتیاج ایتمکدر . بر آدمک ترجمه حالی اینچون کتبخانه ، کتبخانه طولاشمه و قتم مساعد دکلددر . ویردیگکیز معلومات کافی وافی در . بوذاتک بویله طوغری سویله مننه پک ممنون اولدم . هیچ اولیزسه امین بیلدیکی بر آدمدن اوکره نوب او یله یازیور . سزایسه بر طرفدن مقصدی اخلاص و تحریف ایدرک اغزیکیزه کانی یازیورسکیز . و هرکسک کمال تعجبله سکوتنه مقابل او قدر عظمت پیدا ایدیورسکیز که . دنیاده سندن بشقه هیچ برکیسه یی کورمک استمیورسک و سکره بنم کبی عثمانلی تاریخ و ادبیاتی اوغزنده افنای حیات ایدن برآدمه قارشی

« براز دقتلیجه برچوجفک بیله یا پامایه جنی بو قدر فجیع خطالار و تحریفلر دن سوکره ارتق اوزاتی تاریخ و ادبیات مسئله لرنده متخصص عد ایتمک یالکیز بنم اینچون دکل ده ها برچوقلری اینچون ده قابل اوله مازدی» کبی تعبیرلری استعمال ایتمک فضاحتی ارتکاب ایلورسک ایشه حالکی کوریورسک یا .

هیچ برکله سی بنم مقاله لرمددکی سؤاله جواب اولیوب یکپاره برشتومدن عبارت اولان - برمجو مناسبتیله - مقاله سنی - یکی مجموعه - یه قننی اصول وانصاف ایله قبول ایتدیکنی مدیرندن صورارم .

واقعا بنده فؤاد بك حننده لرومندن فسله سوز سويلدم دكل . لکن يازديني هر ماده بي تخايل ايتدم چور و تدم . يالان اولديغني اثبات ايتدم . اوندن سوكره اصول مناظره دائر مسنده چتون بويالانلاري سويليوب نونهالان وطني الوادوب غدر ايديوورساك . ديدم بويلا يانماهينده فؤاد بك قيامته قدر تاريخلاري تحريف ايتسون عالمي الوادوب كيتسوني ايدى . بيلمديكي ايشاره چتون قارشيور . اكر فؤاد بك نيم يازديعماك ولو بردانه سني اواسون چور و ده بيلسيدي نيم حننده سويلديكي سوزلري - يكي جموعه . قبول ايدم بيليردى . ايشته يالكز آوروپاده باسيلان بر كتاب انچون يازديني بر قاچ سطر حننده فؤاد بك دن بلاده اون درت سوال سوردم . خجزة مخلوقات ادبيه دن اولان اوذاته اي مدير بك افندي حضرتلري باري سز معاونت بيور و كزده ويرد جككيز عالمانه حكيمانه جوابلري مشتاقان كشف حقايق اولانلار اوقيوبده افتخار ايتسونلر . [۱]

نيم اوتوز سنه قدر متنوع مأموريتلرله بولشمش اولديم اون بش قدر ولايتلرده ، حياتي ماموضع لهنه يعني وطن خدمته صرف ايدرك اجرا ايتديكم تدقيقات تاريخيه دن بشقه يابالذات يازديم و يا خود پاردلر دوكره يازدرديم يالكز نسخه سي نادر كتابلر اوچييكدن متجاوز اولديني حالده سز بني ، سزك كي غافل ملك و ملتني ظن ايديوورساكز .

ايلريده تفصيلاتي يازدجيم وجهله مادامكه آثار اسلاميه و مليه انجمنی

[۱] فائق رشاد بك مرحوم (تاريخ ادبيات عثمانيه سني يازديني وقت بندن بعض ايضاحاتي حاوي بر پوصاه آلمشدي او پوصاه يي غائب ايتشم بك محبوب بر ذات اولديني انچون تكرار استمكه اوتانمش نيم پوصاه ده يازديم (حاجي محمد) ي (حاجي حسن) و (ايكنجي سلطان سليم) ي ده (سلطان سليم اول) ظن ايدرك كتاييه اويله جه يازمشم . كتاب چيقدقندن سوكره فائق رشاد بكه ياكلاش يازمه سنك سيني سوال ايتدم . ويرديكم پوصاه يي غائب ايتديكني خاطره مراجعت صورتيله ياكلاش يازديغني مع الاعتذار بيان ايتدى . ده اوزمان بر چوق كولوشدك ايدى . ايشته دارالفنون معلم محترمي بولنان فؤاد بك افندي بر طرفدن عثمانلي ادبياتي ، اديبلريني بكنمز تحقير ايدر بر طرفدن ده كشكلي ارقه سنده صاقلامق صورتيله كيزليجه اونلردن تسئل ايدر . فائق رشاد بك كتابنده شو ايضاحاتي كورنجه ياني پشي بللي اولماق انچون بر طاقم تحريفات ده ا علاوه ايدرك همان (فاتح دوري ادبياتي) حننده كي مقاله سنه ياپشديري ويرمشم . عجب بو كي حالاره كولكمي ، يوقسه اغلاماقي انجواب ايدر وارسون ارباب انصاف و حيت تقدير ايتسون . مدير بك افندي حضرتلري دقت بيور يورميسكيز .

ریاستندن چکلمکه فؤاد بك سبیت ویرمنی ایدی . حالبوکه بن اوریاستده قالسیدم عون الہی ایلہ شمدی یه قدر نظیری کورلماش بر صورتده غایت مکمل برعمانی و برده بر (ادبیات عثمانیه) تازیخی بیله یازلمشدی . بوخیانتنه مقابل بنده انزوا کاهمه چکلمشدم ینه تک طورمیوب ، چیقاردینم عجائب المظائفه اعتراضلر یاغدردینی حالده سوز اکلامادینی جهنله جواب بیله ویرمامشدم .

معارف ناظری کی محترم برذاتک بندن واقع اولان برسؤالنه حسبالحیه ویردیکم بر جواب فؤاد بکی کوکرده درک بر مقاله دکل یوز مقاله ده یازده بیلیر . لکن سز بنی بیلمدیککز طانیادیغکز حالده فؤاد پرمصادک علیهمده اوله رق (بزده ملی تاریخ یازیلمی) عنوانی آلتنده کی مقاله سنی - یکی مجموعه - یه درج ایدرک هم فؤادی عالمه قارشی بویله کپازه ایتدیکز . وهمده شایان افتخار اوله جق اوتاریخک یازلمسی منتهای مرجعنه قدر عرض اولنش ایکن بالذات کیدوب کیری بر اقامقلممه سبیت ویردیکز . سزجه معارف پرورک بومیدر . شمدی لطفاً آلمانیا ده باصلان فاتح دیوانی حقنده فؤاد بکک یازدینی بر قاچ سطرده کی اون درت یاکاشنک جوابی سز ویریکز و بنی تکذیب ایدیکز که بنده فضای نامنتهای ادبیاتده ذات عالیبری کی بر نجم رخشان ویاخود یکی برجھان کشف ایدمش اولسندن طولای افتخار ایدیم .

آن کس که ز شهر آشنایست داند که متاع ما بجایست

سوزی ینه فؤاد بکه انتقال ایتدیردم کچنکی مقاله مده - امضا قویدینی سلاله دن اولمدیغنی کندی ایلله تشهیر ایدیور - چونکه مجومنا سبتیله دیدکدن صوکره پدرم فائز بك جدم احمد ضیا بك اونك پدری اسماعیل عقیف بك اونك پدری فلان ونهایت اونك پدری کوپرلی محمد پاشادر « دیمه لیدیکز . دیمشدم . یازیق که سلسله کزی ده بیان ایده مدیکز . باری بن سویلیه یم سز دکل ییکز .

پدرعالیکز فائز بك جدکز احمد ضیا بك اونك پدری اسماعیل عقیف بك اونك پدری نعمان بك اونك پدری عثمان بك اونك پدری محمد بك اونك پدری قبله لی زاده علی بك اونك پدری وزرادن قبله لی مصطفی پاشادر . ایشته کوریلدیور که سزک سلاله کز وشهرتکز کوپرلی زاده دکل ، قبله لی زاده در . قبله لی مصطفی پاشا کوپرلی محمد پاشا ایلله باجاناق ایدی . سز کوپرلی زاده لرله تیزه زاده لك رابطه سنی تشکیل ایتمشکز هایدی باقه له اگر قدرتکز واریسه بیوروکزده برطاقم وثینه ابراز ایدرک بنی تکذیب ایدیکز . تکذیب ایده مدیککز حالده آرتق بوندن بویله عالمه کولنج اولوب طور مقدن ایسه امضا کزی (قبله لی زاده محمد فؤاد) شکیلنه افراغ ایدیکز . میرم کوچمه نه یابام یا کلس حساب بغداددن دوزر ضرب مثلی معلومکزدر . کچنده تشبث

بیورده مگر معارف نظارت جلیله سینه سایه ساز استحقاق اوله مدیغ کردن
طولای دها کنجسکز صبر ایدیکز . دیه تسلی ویرنلره نه دیمکدر جدم کوپرلی
زاده فاضل احمد باشا یکرمی یدی یاشنده صدر اعظم اولای بن ایسه شمدی
اوندن اینکی یاش بیوم بکا معارف نظارتی چوقیدر . یولنده کی ادعا کز کرچه
چوریور . بک افندینک دعواسنی چورویمهلم چو چوقدر کوکلی ایستیور دیه
حقایق تاریخی می چورودهلم . بونکله برابر فاضل احمد پاشانکده اولادی
اولادینی کبی مأموریتلرک توارثه تابع بولمیدینی معلوم نمانکیز اولسه کرکدر .
قبلاهی مصطفی پاشانک دها یوقاریکی اجدادینی و حیرمک سلسله سنی و قبله لی
مصطفی پاشادن سوکره عمود نسبکزک قاق شعبه یه ایرلیدینی و بونلرک هر بریشک
مشاهیردن کیملره داماد اولدینگی ، اکر مقصدم برقبلاهی زاده تاریخی یازمق
اولسیدی جمله سنی بیان ایدردم لکن مقصد سزه یالکز سلسله کزی طاینتدرمق
اولدینی ایچون بوقدر کافیدر .

تحدیت نعمت اولمق اوزره سویلرمکه جناب حقک بکا بوقدر معلومات
تاریخی احسان ایتسندده کرچه بک قیمتلی اولان معلوملرک دخلی وار ایسه ده
نیم دنیایه کلدیکم زمان دیاربکر شهری عادتاً بر کتبخانه شکندده ایدی .
دیاربکر اشرافندن مفتی درویش افندی [۱] مرحومک اولادلری خانه سینه
کیدر اوچ درت بیک کتاب کورر دیاربکرلی سعید پاشا مرحومک کاشانه سینه
کیدرینه براوقدر کتب نفسیه بولوردیم . سائر اشراف خانه لریده بویله ایدی .
بزم خانه لره کلنجه بزده ، داییلرمده ، بیوک عموجهم شعبان کامی افندی
حضر تلرنده بلامباله اون بیک جمله کتب عالیه موجود و بو کتابلرک جمله سنی بکا مفوض
ایدی . بنده کیجه کوندز کیسه کورمیدیکی ایشتمدیکی کتابلری مطالعه ایدر طورردم .

کچنده حکومت سنیه بکا فاتح جوارنده عایت قیمتلی برداثره احسان بیوردی
لکن دائره دیوب کچناملی اوتوز بش عدد قورشون قبه لی اولمق اوزره نه
استانبوله نه روم ایلنده ونه ده اناطولیده اونزاهت وظرافتده نظیری بولنمیان
برداثره در بنده اون اوچ بیک جمله کتابی وقف و تبرع ایتدم . هرکون مطالعه یه
دوام ایدن نونهالان وطن قارشیلرنده یالکز ترکیه قسمی اولمق اوزره سکز
بیک عدد دن زیاده کتاب بولیورلر . حالبوکه مکتبلرده معلملرینک درسنی دیکلین طلبه
مکتبدن چیقدقدن سوکره درسلیخی اواسون اوکرنک ایچون نه بوکبی لزومی
کتابلری ونه ده بو کتابلری حاوی بر مطالعه خانه بوله میورلردی . سکز اون
یاشندن اعتباراً دوام ایدن و کونش غروب ایدنجه یه قدر ، اولدینی نقطه دن

[۱] شمدی بیروت والیسی بولنان اسماعیل حق بک افندی حضرتلری
بوذاتک احفادنندر .

آیرلیوب مطالعه‌یه مستغرق اولان طلبه‌یی کل کورده حیرت‌لره مستغرق اول. بن معصوم کنجلرده کوردیکه ذکایه بافیوزم و بویله هر برعلم و عرفانه مستعد نونهالان وطنک تحصیل و تربیه‌یی اسباب‌نده قدر غفلت ایتدیکه‌زی دوشونیورمده کئندمدن اوتانیورم .

واویله آکلیورم که مکتب سلطانلر تحصیلک انتهاسنه قدر کنجلر منر، پک صبیعی و پک علوی برفکرایله یتشیورلر. محترم معلملرینک بوم معصوملری تربیه خصوصنده کی همتلری مشکور اولسون. لکن سلطانلر اکمال اولندی اوندن سوکره کتابلر بوکولیور. ارتق کاسون سیاست . کیتسون سیاست اما نه سیاست ؟ بن ، حکومت سفیه‌نک علوم سیاسیة تحصیلک مجبور طوتدینی طلبه‌دن ماعداسنک کیزلی سیاستله مشغول اولملرینی شوایله طورسون حتی علوم سیاسیة درس‌لرینی تعلیمه مأمور اولیان معلملرک بیله سیاستله اوغراشم‌لرینی ترویج ایتمین عاجزلردنم. ایشته سیاستله اوغراشیرسکیز اما آلمانیا ده باصلان برکتابه یازدیغکیز برقاق سطرده اوندرت یا کلش یازارق هم عمرکیزی هدر ایدر هم بویله عالمه کولنچ اولورسکیز. انشالله اره‌دن برقاق‌سنه کچر کچیز کوره‌جکسکیز که ملت کتبخانه‌سنه دوام ایدن طلبه‌دن اوایله ارسلانلر ظهور ایده‌جکدرکه سزک کئندیکزه برپایه ویرمک و عالمی الداتق صورتیله یازمقده اولدیغکیز اومقاله‌لرک آلتدن کیروب اوستندن چیقه‌جقلم. ونصل برجهل و عما ایچنده یووارلنوب کیتمش اولدیغکزه تعجب و تأسف ایده‌جکار. وسزک ترک‌لکک و بالخاصه عثمانلیغه دائر یالان یا کلش ترجمه ایتدیککیز کتابلری ، بر چوق اجنبیلر ، لایقیله اسانزه و آداب معاشرت‌مزه واقف اوله‌مدقلری ایچون نصل یا کلش و یاخود غرض آلود یازدقلرینی وسزکده یا عن جهل و یاخود هر نه‌دن ایسه ترویج‌مسلمک معکوس ایتدیککیزی دوشونه‌لرک ، سزک اسلاف عظامز حقنده اجرا ایتدیککیز شتم و تحقیرلری سزک حقکیزده اجرا ایده‌جکاردر .

مابعدی وار



ادبیات

چیقماز یولی درک ایله حقسز ایشی ترک ایله

اندیشه‌ مرک ایله نفع وطنه سی ایت

ایله آکوزم غیرت کسب هنره غایت

ناکیم بوله‌سک برغیت نفع وطنه سی ایت